

Utredningen om AI-förordningen (Dir. 2024:83)

Helena Rosén Andersson, särskild utredare

Utredningen om AI-förordningen

Uppdraget

- Uppdraget finns i Dir. 2024:83
- Utredningen startade hösten 2024
- Betänkande den 30 september 2025

Utredningen om AI-förordningen

Sakkunnig- och expertgruppen

- Finansdepartementet 1
- Justitiedepartementet 2
- Arbetsmarknadsdepartementet 1
- Utrikesdepartementet 1
- Vinnova
- Integritetsskyddsmyndigheten
- Polismyndigheten
- Bolagsverket
- Tullverket
- Post- och Telestyrelsen
- Myndigheten för Digital förvaltning
- Sveriges kommuner och regioner
- Finansinspektionen
- Konsumentverket
- Säkerhetspolisen
- Domstolsverket
- Skatteverket
- Diskrimineringsombudsmannen
- Socialstyrelsen
- Försäkringskassan
- Arbetsförmedlingen

Utredningen om AI-förordningen

Uppdragets genomförande

- Sekretariatet och utredare tar fram förslag
- Förslagen behandlas vid sakkunnig- och expertgruppsmöte
- Möten med andra aktörer

AI-förordningen och utredningens uppdrag

- AI-förordningen (EU) 2024/1689 = direkt tillämplig
- Trädde i kraft den 1 augusti 2024
- Merparten av bestämmelserna - tillämpas 1 augusti 2026
- Förbud för vissa användningsområden och de allmänna bestämmelserna - tillämpas den 1 februari 2025
- Efterlevnaden kommer att kontrolleras först efter inrättandet av den styrning och kontroll av efterlevnad - den 1 augusti 2025
- Vissa bestämmelser - tillämpas 1 augusti 2027
- Utredningen ska ta fram regler som anpassar svensk lag till förordningen – kompletterar förordningen

Syftet med AI-förordningen

- Förbättra den inre marknadens funktion
- Enhetlig rättslig ram för bl.a. utveckling, utsläppande på marknaden och användning av system för artificiell intelligens i EU
 - i enlighet med unionens värden
 - genom att främja användningen av människocentrerad och tillförlitlig AI
- Ska säkerställa en hög skyddsnivå för hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

Del 1 av uppdraget

- **Lämna förslag på hur systemet för marknadsövervakning, marknadskontroll, styrning och kontroll av efterlevnad ska utformas**
 - Vilken/vilka *befintliga* myndigheter bör utses till anmälände myndigheter (minst en)
 - Vilken/vilka *befintliga* myndigheter bör utses till marknadskontrollmyndigheter (minst en)
 - Vilken *befintlig* myndighet bör utses till marknadskontrollmyndighet som ska vara gemensam kontaktpunkt
 - Analysera och vid behov, föreslå vilken/vilka ytterligare *befintliga* myndigheter som bör utses som ansvariga för att säkerställa en fungerande marknadsövervakning, marknadskontroll, styrning och kontroll av efterlevnad

Forts. del 1 av uppdraget

- **Lämna förslag på hur systemet för marknadsövervakning, marknadskontroll, styrning och kontroll av efterlevnad ska utformas**
 - Analysera och vid behov, lämna förslag på nationell anpassning för att föreslagna myndigheter och andra berörda offentliga organ ska kunna utföra sina skyldigheter enligt AI-förordningen på ett effektivt och rättssäkert sätt
 - Analysera och lämna förslag på vad som behövs för att uppfylla kravet på sanktioner vid överträdelser av förordningen
 - Lämna nödvändiga författningsförslag

Om marknadskontroll

- Marknadskontrollförordningen (EU) 2019/1020 ska tillämpas på AI-system som omfattas av AI-förordningen (art. 74.1)
- Marknadskontroll omfattar verksamhet och åtgärder för att säkerställa att produkter överensstämmer med de krav som fastställs i relevant unionslagstiftning samt säkerställa skydd av det allmänintresse som omfattas av den lagstiftningen (art 3.4 i marknadskontrollförordningen)
- T.ex. produkter som omfattas av EU:s produktsäkerhetslagstiftning enligt bilaga I till AI-förordningen (art. 74.3)

Sanktioner och verkställighetsåtgärder

- Medlemsstaterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att bestämmelserna i förordningen genomförs
- Bl.a. genom att fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner vid överträdelser

Vissa regler

- Biometrisk fjärridentifiering i realtid för brottsbekämpande ändamål
 - Förbjudet som utgångspunkt
 - Finns undantag. Polismyndighetens och Säpos användande av system för biometrisk fjärridentifiering (kameraövervakning) i realtid för brottsbekämpande ändamål ingår inte i utredningen (jfr Ds 2024:11)
- Biometrisk fjärridentifiering i efterhand – personlig integritet och intresset av en effektiv brottsbekämpning ska beaktas

Del 2 av uppdraget

- **Kartlägga behoven av nationell anpassning som följer av AI-förordningen**
 - Lämna förslag på vad som behövs för att kunna inrätta en eller flera *regulatoriska sandlådor* i Sverige och ta ställning till vilken eller vilka befintliga myndigheter eller andra aktörer som bör utses för att uppfylla de krav som föreslås
 - Analysera och, vid behov, föreslå i vilken utsträckning Sverige bör delta i AI-förordningens föreslagna implementeringsstöd och innovationsfrämjande åtgärder
 - Lämna författningsförslag och förslag på övriga åtgärder som är nödvändiga för att uppfylla kraven i AI-förordningen

Utredningen om AI-förordningen (Dir. 2024:83)

Helena Rosén Andersson, särskild utredare